

עא יריום לזשע"ה

לעילוי נשמת א"מ הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל

גיליון מס' 46 ♦ וישלח

נקודות אור

בסוף גלותנו זו, קרוב לזמן גאולתנו, יתחזקו הצרות לישראל תכלית החיזוק, וייצר להם, ויאמרו להרים כסונו ולגבעות נפלו עלינו, מפני הצרות הגדולות אשר יסובבום מכל עבר ומכל פינה. ויתרבה הצער עד אשר לא יפנו אבות אל בנים. וכל מי שמצא עצמו לו לשלל, גיבור נוצח ייקרא.

והטעם, שהשכינה תדין את ביתה ויביאם על המסורת הברית, כדי לזככם אל הגאולה ואל הטוב המובטח לנו על ידי הנביאים ... לכן באותם הימים ירבו הצרות לצרף את ישראל כפי הדין, וכל אחד ואחד כפי חובו יצטער, וכל מי שיקשה עורפו ולא ישוב ייאבד, ומי שייתן צווארו בעול התשובה וקבלת הצרות בסבר פנים יפות וייתן שכמו לסבול יצטרף ויזכה

ספר אילימא לרמ"ק

צ'ריק סיין

אברך שואל רב על כלי שנפגש עם מאכל ממין ההפכי. הרב מתיר, אך לאחר שהאברך מזכיר כלאחר יד שהכלי היה אינו בן יומו הרב חוזר בו מהיתרו.

כיצד יתכן כדבר הזה?

חכמתכם ובינתכם

גדלות ורוממות

פעם נכנס תלמיד בפרשת בחוקתי לביתו של מרן הגר"מ אורחי זצ"ל ושמע איך הוא לומד לעצמו חומש עם רש"י.

וכך למד:

"אם בחוקתי תלכו" כותב רש"י "שתהיו עמלים בתורה"

ואז מה יהיה?

"והתהלכתי בתוכם" כותב רש"י "אטייל עמכם בגן עדן"

עם מי הוא יטייל? עם ברוך מרדכי אזרחי!

מתי? כשתהיו עמלים בתורה!!!

הגות שאבעס'

הקונספציה

האנשים האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ ויסחרו אתה והארץ הנה רחבת ידים לפניהם את בנתם נקח לנו לנשים ואת בנותינו נתן להם

מבאר הרמב"ן: היו אנשי העיר חושבים שהיו שונאים אותם כי ראו אותם עצבים ויחר להם מאד ואולי היו נשמרים מהם ונותנים בעירם בריח ודלתים כי גבורים המה ואנשי חיל למלחמה ועתה אמרו להם אל תפחדו ואל תתרחקו מהם כי בלב שלם הם אתנו.

הרמב"ן ושאר המפרשים במקום מסבירים, שאנשי שכם חששו שבני יעקב שונאים אותם על מעשה דינה וירצו להתנקם בהם על כך, ולכן שכם וחמור שכנעו אותם שבני יעקב מחשיבים אותם גדולים וטובים מהם ולא חושבים לתבוע את עלבונם.

האינטרס של שכם וחמור מובן וברור, אבל איך השתכנעו כל אנשי שכם מהטיועון של שכם וחמור שבני יעקב לא רק מורתעים, אלא אפילו מעריכים ומוקירים אותם ולא יתנקמו בהם והסכימו להסיר מהם כל הגנה אפשרית ועוד הסכימו למול את עצמם ולהכניס את עצמם למצב של חולי שמסכן אותם עוד יותר?

התשובה כתובה בפסוק עצמו, שכם וחמור הבטיחו לאנשי שכם הטבות מפליגות, כלכלה יציבה וצומחת ע"י שדרוג המסחר, יחסים מיוחדים וקרובים עם המעצמה הגדולה בני יעקב וכו' וע"י כך פשוט הרדימו את הציבור השכמי ועזרו לו לרצות לחשוב שבאמת עידן חדש בפתח.

כך הוא האדם, לעיתים נח לו לעצום עיניים ולהתעלם מהסכנות ובלבד שלא לצאת מהמקום המוכר והנח.

והקונספציה הזו נכונה לא רק לבני שכם או במדינות מזרח תיכוניות מסוימות, אלא לכל אחד ואחד מאיתנו, פעמים רבות אנחנו לא מוכנים להביט על הרגשות הכואבים והמקומות הלא פוטוגניים שקיימים בתוכנו, ובמקום להביט לאמת בעיניים ולכאוב את המקום הזה, אנחנו בוחרים לטאטא את הקושי מתחת לשטיח ולספר לעצמנו סיפורים שאנחנו לא באמת מאמינים להם בשביל שיהיה לנו נח ורגוע.

הנפש רוצה להגן עלינו מתחושות לא נעימות ומתמרנת אותנו לכל מיני מקומות (נייעס, ציניות, ניתוק וכו') העיקר שלא נחוש בכאב, אבל בפועל אנחנו לוקים בכפלים, סובלים גם מהכאב וגם מהניסיונות להדחיק ולא להרגיש את הכאב.

כשהנפש סובלת, הכאב שלה לא יעלם לשום מקום, ואם הוא לא יצוץ כאן הוא יצוץ במקום אחר (ובעוצמה רבה יותר), ומכאן הדרך לחרדות ופחדים קרובה מתמיד, מכיוון שאדם שמשקר את עצמו ומנסה לחמוק מתחושת הכאב, דומה לאדם שפוחד ונבהל מגנבים וכדי לא לפחד שם על עצמו שמיכה ומתחבא בתוכה כדי לא לראות ולא להתמודד, אך בפועל הוא גם ממשיך לפחד וגם נכנס לתוך קונכייה שמונעת ממנו חיים נורמליים וטבעיים.

הבעיה הגדולה איננה הכאב והפחד, אלא הפחד מהכאב והבהלה מהבהלה, כשאני מתנגד למציאות שד' הביא לי, אני גם סובל מהפצע שיש לי בנפש וגם מהפחד והבהלה שהוא עלול לקפוץ שוב ואני עסוק ודרך כל הזמן להסתיר אפילו מעצמי את הפצע.

וכשאני בעצם בורח מעצמי האמיתי, אין לי אפשרות להיות טבעי חי וזורם, אלא אני עסוק כל הזמן בתחזוק של ה'פוסטור' שבניתי לעצמי, כי ההרגשה שלי שברגע שהפוסטר יקרע האמת תתגלה ולא אוכל לעמוד בזה.

אבל האמת היא ממש הפוכה, האמת היא שברגע שאני מפסיק לברוח מעצמי, שאני מרפה ומסכים להיות נוכח בפשטות גמורה בכאב שד' נתן לי ומרשה לעצמי לכאוב ולהיבהל אני נהיה אני, והכאב שלי מקבל את הפרופורציות האמיתיות שלו ועוצמת הבעיה פוחתת מאד מאד ותכנס לתוך מסגרת שאפשר להתמודד בה ולהתרפאות.

רק כשאני מוכן להרפות אני יכול להתרפאות! רק כשאני מוכן ל'ישבת בחושך' אני יכול לזכות ל'ד' אור לי'!

אני צריך פשוט להביט למציאות בעיניים ולתת לכאב שנמצא בתוכי בכל מקרה לעבור בכל נים וגיד בגופי, לא להגדיל ולהעצים אותו, אבל גם לא לגמד ולהקטין אותו, ואז אוכל בס"ד לחוש לאט לאט שהכאב מרפה ומתעמעם.

ברכות התורה

מדוע יש שתי ברכות התורה? האם יש הבדל בין שתי הברכות?

הברכה הראשונה היא ברכה על מצות תלמוד תורה, ולכן הנוסח שלה כמו כל ברכת המצוות 'אשר קדשנו במצוותיו וציוונו'.

ואילו הברכה השנייה, יש מפרשים שהיא ברכת השבח על נתינת התורה, ויש מפרשים שהיא ברכת הנהיין!

כי בשונה ממצוות, שלא ליהנות ניתנו, התורה כן ניתנה ליהנות בה ולהתענג על מתיקותה, ולכן חוץ מהברכה על המצווה, צריך לברך גם על ההנאה!

שונה הלכות

נהדרכתם על גדולי התורה להתחוק בהלכות שבת, נתמקד בל"ג בשבועות הקרובים בהלכות אלו לזכות עמ"י

מעשה שהיה כך היה ---

אדם קם בבוקרו של יום השבת וכהרגלו בימות החול, הלך מיד לאחר נטילת ידיים למטבח ולחץ על מתג הקומקום כדי שיהיה לו מים חמים לכוס הקפה.

תוך כדי הדלקת הקומקום, הוא נזכר שהיום שבת, ושאלתו בפיו האם כדי להינצל מאיסור דאורייתא של בישול מותר לו להפסיק את בימום הקומקום ע"י כביבו המתג, וכך, במקום לעבור על איסור דאורייתא של בישול, הוא יעבור על איסור דרבנן (לשיטות שאין בכיבוי משום סותר) ובפרט שהכיבוי הוא מלאכה שאינה צריכה לגופה או שאין היתר לעשות בידיים מלאכה כדי להימנע מאיסור גדול יותר?

אשמח לקבל הערות. והארות וכן בקשות לקבלת העלון באימייל
gmail.com@8404494
0548404494
זאב כץ

סעודה ששינתה חיים!

השתתפותו של מתפלל לא מוכר בתפילת שחרית בשכונת סטמפורד היל בלונדון, אינה תופעה נפוצה. מה עוד, שהאיש נראה זר ומנוכר להווי המקום והסביבה, איש לא הכירו ולא ידע את זהותו, אם כי חזותו העידה עליו כי הוא יודע ספר וירא שמים. האיש לא סיפק כל מידע, נותר שקט ומופנם, ואיש לא עמד על טיבו.

במהלך השתתפותו בו, הגיב האיש במשיכת כתפיים רפה וחיוך נבוכ, ופיו נותר סגור וחתום. אחד ממתפללי בית הכנסת, יהודי בשם ר' מרדכי, גמר אומר לעשות כל מאמץ כדי לפצח את התעלומה, ומשלא עלה בידו הדבר גם כעבור כמה חודשי מאמץ - החליט לקבוע חברות ללימוד משותף עם האיש הזר מדי יום, בניסיון לגלות את פתרון חידתו. אך דווקא הלימוד המשותף העצים את התעלומה: התברר שמדובר בגאון תורני בקנה מידה נרחב. אם כן מי האיש, ומה סיפורו?!

ויהי באחד הימים, גילה האיש את שמו, ור' מרדכי ניצל את ההזדמנות ומיד נכנס עמו בשיחה. המשיך לדובב, התעניין בכנות, עד שהאיש פתח את סגור לבו בסיפור חיים מדהים חובק עולם, שר' מרדכי נדהם לגלות כי גם לו עצמו יש חלק בו...

'הגעתי הנה בשל מחלת רעייתי, הנמשכת כבר יותר מדי זמן', נאנח האיש, 'יש כאן טיפול מיוחד המתאים לה, אולי יוכל להקל על סבלה. אך לא תמיד עסקתי במה שאני עוסק היום...' - פתח צוהר לעולמו האיש הפנימי, והחל לגלות:

'נולדתי בארץ ישראל להורים שומרי מסורת, אך לא זכיתי לגדול על קיום המצוות באדיקות. גדלתי בסביבה מסורתית, ולאחר השחרור מהשירות הצבאי בהצטיינות - קיבלתי הצעת עבודה ב'מוסד לביון ולתפקידים מיוחדים'. תחת מעטה חשאיות ולאחר אימונים מפרכים - נשלחתי למשימות ביטחוניות ברחבי תבל, עליהן כמובן לא אוכל להרחיב'...

'ר' מרדכי עצר את נשימתו. האיש פרש בפניו פרק חיים המשתרע על פני שלושה עשורים, בשלושה משפטים בלבד. ר' מרדכי לא יכול היה לשער בנפשו כי כך החל האיש את חייו, וכי עברו שונה כל כך מהווייתו הנוכחית. האיש נאנח קלות, והמשיך:

'בבחרתי לשמש כשליח נאמן למשימות מיוחדות ורגישות, בכל זמן ובכל רחבי תבל. הממונים עליי היו מרוצים ממני, בתיקי האיש הצטברו ביקורת מחמיאות ואותות גבורה. באחת הפעמים, נשלחתי בצוותא עם חבר נוסף למשימה מורכבת במיוחד: לעקוב אחרי אחד מראשי הטרור השוהה בציריך בירת שווייץ, להגיע אליו ולחסלו. אני וחברי נשלחנו למשימה בטיסות נפרדות, שכרנו דירות נפרדות והתחלנו במעקב'...

'ר' מרדכי הביט בו בעיניים קרועות, המום מהסיפור המרתק הנפרש בפניו, שכמו לקוח מספר דייוני. האיש לגם מעט מים והמשיך 'חלק עיקרי מהצלחת הפעולה, הוא למנוע קשר בין שני הסוכנים העוסקים בה, כדי למנוע את חשיפתם. לכן, חילקנו מראש את שעות המעקב בינינו, ורק כשהמעקב הושלם וקיבלנו הנחיה לבצע את החיסול - יצרנו קשר מאובטח, וסיכמנו:

המחבל יוצא מדי ערב בשעה 8:00 ממסעדה פלונית, ופונה בצומת ימינה. חיסולו הוא ענין של פיקוח נפש ללא צל של ספק, ולפיכך קבענו בשמתין לו בליל שבת הקרובה, בשעה 8:00 בדיוק, מיד לאחר הפניה ימינה. כשרכבו יעבור את הצומת - ניצמד אליו אני וחברי מימין ומשמאל, נבצע את החיסול וניעלם מהזירה תוך שניות'...

ביום ששי בבוקר התעררתי מוקדם, לאחר לילה טרוף שינה. 'היום הוא רגע המשימה' - הזכרתי לעצמי, וכדי להפיג את המתח יצאתי לחנות גדולה, לקנות מעט מזון ליומיים הקרובים, בדגש על סעודות השבת שאסעד לבדי לאחר החיסול. בעודי משוטט בסתמיות בין המדפים, הגיע מולי יהודי חם וחייכן, ואמר לי בלבביות: 'שלום עליכם, יהודי מיישראל'!

הופתעתי, ידעתי כי חזותי אינה מסגירה דבר על ארץ מוצאי ואני נראה אירופאי מצוי. 'מנין הוא יודע?' הרהרתי, אך כמובן שום מבע בפניי לא השתנה. הגבתי בהנהון רפה, שנועד להבהיר כי אינני מבין את השפה ואת המושגים עליהם הוא מדבר, אך האיש לא הרפה, ובסופו של דבר הלבביות החמה שלו המיסה את שנות האימונים שלי במוסד, הכריעה את חומות קור הרוח והארשת הבטוחה שלי...

נאלצתי 'להודות' שאני יהודי מיישראל, ואז - הוא הקסים אותי בהזמנה אותי בהזמנה אישית חמה להשתתף בסעודת השבת בביתו, תוך הדרכה ברורה כיצד ומתי מולי יהודי חם ושכיניו בקסמו והבטחתי את השתתפותי בסעודת השבת במעוננו...

בהגיעי לביתו בליל שבת, שכחתי להציץ בשעון... אין בפי מילים לתאר את חוויית סעודת השבת המשפחתית הנפלאה שחווייתי. מיד כשנכנס הביתה הגיעו שלושת בניו ושתי בנותיו וזכרו אותי בברכת 'שבת שלום' חגיגית, ואף הוא השיב לעומתם בברכה חמה. הבטתי במחזה כמהופנט, מעודי לא ראיתי סעודת שבת באווירה ביתית וחמימה כזאת. כל הילדים לבושים בקפידה, האב בראש השולחן מנעים באמירת 'שלום עליכם', ולאחר מכן מקדש על היין כשהוא מטעים כל מילה במתיקות...

הבטתי כמחושמל במתרחש, באווירה הטובה והביתית, בחום המשפחתי המענג, בהווי הרוחני הקסום, ושכחתי את עצמי. לפתע הבטתי מבט חטוף בשעון, ואז גיליתי את דבר האיחור הנורא. השעה חמישה לשמונה!!!

עוד 5 דקות עלי להיות במקום אחר, מרוחק קמעא, לפעולת חיסול דרמטית. ידעתי כי שותפי לבטח כבר ממתיני לי שם, ואין לי כל דרך להודיע לו על האיחור. אובד עצות קמתי ויצאתי מהבית לכיוון המקום המוסכם, והגעתי באיחור בלתי נסלח של 25 דקות תמימות...

המקום, למותר לציין, היה ריק מאדם. רכב המחבל כנראה עבר כבר מזמן, וגם את חברי למשימה לא ראיתי. התבוננתי בכל עברי הזירה, ודי מהר הבנתי כי לפני כמה דקות הייתה כאן חוליית טרור מיומנת. מאוחר יותר הסתבר, כי תוכנית החיסול שלנו נודעה למחבלים, והם טמנו לנו מארב. חברי נרצח בידיהם המגואלות בדם, השם יקום דמו, ועד היום מפעילי אינם מבינים כיצד אני ניצלתי מאש התופת שטמנו לנו'...

האיש ניגב דמעה סוררת, התעשת מהתרגשותו והמשיך: 'הסיפור הזה הפך אותי לשבר כלי. כל ניסיונות השיקום שלי עלו בתוהו, ולכן שוחררתי מ'המוסד' מצויד בפנסיה נדיבה, מהרהר כל העת בסעודת השבת הנפלאה שזיכרונה לא יישכח ממני, הסעודה שהצילה את חיי'...

בכל רגע ראיתי לנגד עיני את הסעודה ההיא, שהובילה לאיחור. ראיתי בניי רוחי את מארחי בראש השולחן, את בני משפחתי, וחשתי געגוע צורב לחוש את האור הזה שוב. סעודת השבת הזו חוללה בנפשי תמורה כזו, שלא מצאתי מנוחה עד שנרשמתי לסמינר שהתקיים בשבת, כל כך רוצה ושואף לחוש שוב את המתיקות ההיא'...

זו הייתה תחילת הדרך, ההמשך ברור וולקאני אותך. כמו ב'מוסד' כך בתפקידי הרוחני, שאפתי למצוינות והעפלה לשיאים. אני עדיין לא שם, אמר האיש הזר וחייך לראשונה חיוך קטן, 'אך אני ממשיך לחתור גבוה'...

'כיצד היה נראה המארח שלך?' - שאל ר' מרדכי מיד, 'האם היה לו זקן באורך בינוני, האם מול שולחן הסלון ניצב שעון קיר גדול?'

'אכן כן', השיב האיש, 'מה קרה?' - לנוכח עיניו הנדהמות, החל ר' מרדכי בוכה חרישית. 'כבר נפגשנו פעם', אמר בעקט, 'האיש שאירח אותך הוא אבי המנוח. הוא גר בכתובת שהזכרת...', היטבת לתאר את סעודת השבת עליהן גדלתי, אני אחד משלושת הבנים שהסבו איתך לסעודה, ושתי הבנות הן שתי אחיותיי... זה בטוח הוא!' קרא נרגש ונסער...

ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים

שואל הדעת זקנים: תימה מה ראו לרמות בני העיר לאמר להם להמול ואח"כ הרגום? ומתריך: י"ל שלא עשו רמאות כי ביום השלישי היו מצטערי והיו מתחרטין על המילה ולכך הרגום.

הגמרא בסנהדרין (צב ע"ב) אומרת: א"ר יצחק יוצק זה רותח לתוך פיו של אותו רשע (נבוכדנצר) שאילמלא (לא) בא מלאך וסטר לו פיו ביקש לגנות כל שירות ותושבחות שאמר דוד בספר התהלים.

אלמלא היה המלאך סוטר את נבוכדנצר על פיו, היה נבוכדנצר מסדר תשבחות נאות יותר מדוד.

שאל השרף מקוצק ז"ע (מובא בספר להבות קודש עמוד ק"ט): מדוע אין מניחין לנבוכדנצר לומר שירה, ועוד סוטרין אותו על פיו? מה עם "בחירה"? נבוכדנצר משתוקק לומר שירות ותשבחות "נאות יותר מדוד" הניחו לו ויאמר!

והסביר: חס ושלום שישגרו את פיו, לא נוטלים ממנו את ה"בחירה" לא רוצים להשקיט אותו ואת קילוסיו, רוצים רק לבחון אותו, דוד המלך ע"ה משבח ומקלס להקב"ה בכל המצבים, מתוך סבל וצער ייסורים ורדיפות שר את שירותיו ואומר "חסד ומשפט אשירה" - "אם חסד אשירה ואם משפט אשירה."

זהו כוחו של דוד המלך וזהו כח שירותיו ותשבחותיו!

נבוכדנצר אמנם משבח להקב"ה, אבל באיזה מצב? כשהוא נמצא בפסגה, בכבודו של עולם.

'בא מלאך וסטר על פיו' - לומר שירות ותשבחות כשאתה בפסגה זה לא חכמה, בא נראה האם גם לאחר שתקבל סטירה תמשיך לומר שירות'...

בני שכם היו מוכנים למול את עצמם כי יקבלו בזכות זה הטבות רבות, אבל ברגע המבחן, בהיותם כואבים, הם הצטערו והתחרטו על המילה והתברר למפרע שעוולם לא חתמו את בשרם באות ברית קודש.

'להגיד בבוקר חסדך- זה כל אחד יכול, אבל 'אומנתך בלילות-' בהאמין שד' בצד שלנו גם כשקשה ולא הולך, גם כשהכל נתקע ולידות ולשבח אותו בכל מצב, זה רק עם ישראל, העם הנבחר והקרוב למלך העולם, יכול!